

Onderwerp   Rapportage toegankelijke toiletten binnenstad
Steller   L.G.W. Reehuis

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	050 3676418	Bijlage(n)	2	Ons kenmerk	
Datum	30-10-2020	Uw brief van		Uw kenmerk	-

Geachte heer, mevrouw,

In de raadscommissie van 3 juni jl. heeft u ons gevraagd om onderzoek te doen naar de toegankelijke toiletten¹ in de binnenstad, en daarbij aan te geven welke verbeteringen mogelijk zijn inclusief een inschatting van de kosten. Met deze brief informeren wij u over de resultaten van het onderzoek (oktober 2020) en delen wij de rapportage. We sluiten af met een 3 sporen-aanpak met daarin mogelijkheden om de toegankelijkheid van de toiletten te verbeteren.

Onderzoek

De onderzoeksrapportage is opgebouwd aan de hand van een aantal thema's, waaronder een beschrijving van doelgroepen, een beleidsanalyse van andere gemeenten in Nederland, een beschrijving van toegankelijke toiletten en een uitgebreid onderzoek en toetsing van de Groningse (semi) openbaar toegankelijke toiletten. De ervaringen van de deskundigen van de Werkgroep Toegankelijk Groningen zijn ook in de rapportage meegenomen. De Werkgroep heeft aangegeven achter de bevindingen en aanbevelingen uit de rapportage te staan.

Al de geïnventariseerde (semi) openbaar toegankelijke toiletten zijn in kaart gebracht in een interactieve, online, openbaar toegankelijke plattegrond. Deze plattegrond geeft inzicht in de locatie en eigenschappen van de toegankelijke toiletten in de binnenstad. De plattegrond is in te zien via <https://bureaubuitendienst.github.io/publieke-toiletten-groningen/>.

Bevindingen en beschouwing onderzoek toegankelijke toiletten

Voor diverse bewoners en bezoekers zijn toiletten in de binnenstad een belangrijke randvoorwaarde voor een bezoek. Voor de een is de nabijheid van

---

¹ Deze toiletten worden ook wel mindervalide (MiVa) toiletten genoemd. Wij kiezen het woord 'toegankelijke toiletten'.

een toilet essentieel, voor de ander de toegankelijkheid, inrichting en verschoningsfaciliteiten.

Norm?

De Maag Lever Darm Stichting geeft als norm dat er elke 500 meter een openbaar of opengesteld toilet beschikbaar moet zijn. Wanneer naast de openbare toiletten ook de opengestelde toiletten worden meegenomen in het toilettenbestand, voldoet de binnenstad op doordeweekse dagen tussen 9:00 uur en 21:00 uur aan deze norm voor mannen, vrouwen en andersvaliden. In de avond zijn er volgens de norm niet voldoende toiletten beschikbaar voor vrouwen en andersvaliden².

Voldoende toiletten?

Op dit moment zijn er 25 (semi) openbare toiletten geïnventariseerd in de binnenstad die in meer of mindere mate toegankelijk zijn voor iedereen. In de binnenstad komen in de nabije toekomst nog vier toegankelijke toilet voorzieningen bij rond de Grote Markt. Namelijk een in het stadhuis, een in het Groot Handelshuis, een in Merckt en een in The Market Hotel. De locatiedichtheid van de toiletten blijkt voldoende te zijn. Dus het fysiek toevoegen van toiletten in de openbare ruimte lijkt daarmee niet voor de hand te liggen als oplossing.

Oprichtingskosten van een nieuw toegankelijk toilet worden geschat op €125.000³. Hierbij moet wel genoemd worden dat de eigenschappen van de ondergrond (met o.a. aansluitingsmogelijkheden op het riool) kan zorgen voor een flinke meerprijs die we op dit moment niet kunnen inschatten. Ook zijn de jaarlijkse beheerkosten niet meegerekend.

Naast de financiële uitdaging van de realisatie ligt nog de uitdaging om een (geschikte) locatie in de binnenstad te vinden. Bureau Buitendienst adviseert daarom aan te sluiten bij geplande ontwikkelingen.

Bij geplande ontwikkelingen is het toevoegen van een toegankelijk toilet ook niet altijd mogelijk of een aanvulling. Zoals bijvoorbeeld de suggestie uit de raad voor een toegankelijk toilet in de nieuwe fietsenstalling onder de Grote Markt. Los van de realiseerbaarheid en beheersbaarheid van het toilet in de beperkte ruimte, zou het toilet alleen per trap bereikbaar zijn, tenzij er dure extra voorzieningen worden aangebracht. Wij zien een extra toilet in deze specifieke stalling dat ook niet als een reële optie.

Toegankelijkheid?

Bureau Buitendienst heeft 25 (semi) openbaar toegankelijke toiletten in de binnenstad onderzocht. Hoewel we er veel hebben, lijken de toiletten niet voor iedereen even goed toegankelijk te zijn. Dit heeft te maken met de verschillende vormen en de indelingen van de toiletten en daarbij verschillende ruimtevragen van de andersvalide bezoekers.

---

² Zie hiervoor de online plattegrond voor de 250m & 500m buffer

³ Zie onderzoeksrapportage. Ook navraag gedaan bij gemeente Amsterdam en Amersfoort

Op dit moment komt iemand er pas achter of de ruimte geschikt is bij een toiletbezoek. En omdat deze persoon begrijpelijkerwijs niet alle toegankelijke toiletten in de binnenstad af gaat om te kijken welke ruimte wel geschikt is, is het logische gevolg dat iemand de binnenstad hierdoor als minder toegankelijk ervaart. We zien graag dat alle bewoners en bezoekers zich welkom voelen in de binnenstad. Het is voor ons dan ook belangrijk dat de toegankelijke toiletten, die in ons beheer zijn, voor iedereen toegankelijk zijn.

Een oplossing hiervoor wordt beschreven in de rapportage van Bureau Buitendienst. De communicatie, zichtbaarheid en vindbaarheid van de (semi) openbare toegankelijke toiletten kan veel beter. Door hier actief op in te zetten verlagen we de drempel voor een prettig verblijf in de binnenstad en zijn we gastvrij voor iedereen.

Leidraad toegankelijk toilet

In de rapportage van Bureau Buitendienst wordt gerefereerd aan een leidraad voor het oprichten en inrichten van toegankelijke toiletten. Bij oprichting van toegankelijke toiletten wordt er gebruik gemaakt van het landelijk geldend bouwbesluit. Het bouwbesluit stelt geen eisen aan de inrichting van een toegankelijk toilet. Ook wijken de afmetingen van een toilet af van de afmetingen zoals genoemd in de leidraad. Zo kan het dus voorkomen dat nieuwe toegankelijke toiletten wel aan de eisen voldoen van het bouwbesluit, maar dat niet iedereen er gebruik van kan maken. Los van de landelijke wetgeving, zijn ruimtes in gebouwen van de afmeting zoals in de leidraad niet altijd beschikbaar. Het landelijk geldend bouwbesluit maakt het lastig om een voor iedereen toegankelijke toiletvoorziening op te richten, zeker wanneer het toilet opengesteld is door andere partijen in de binnenstad.

Wel zien we de leidraad als adviesdocument voor ons bij het oprichten van een toegankelijk toilet. En wanneer de ruimte beperkt is, zijn adviezen van de ervaringsdeskundigen van de Werkgroep Toegankelijk Groningen belangrijk om zo de meest optimale inrichting van het toilet te krijgen.

3 Sporen-aanpak verbetering toegankelijkheid

Uit de aanbevelingen en conclusies uit de rapportage van Bureau Buitendienst zien we drie sporen voor verbeteringen. Spoor 1 '*Communicatie*' is hierbij de lichtste variant die financieel het eenvoudigst te realiseren is. Dit nemen we mee in de nieuwe Toegankelijkheidsagenda (Q1 2020). Voor uitvoering van spoor 2 '*Verbeteren bestaande openbaar toegankelijke toiletten*' moeten we op zoek naar middelen. Deze zijn op dit moment niet beschikbaar.

In spoor 3 '*Toekomstige toegankelijke toiletten*' kan een financieringsvraag in de toekomst aan de orde komen. Hieronder gaan we dieper in op de sporen.

Spoor 1: Communicatie

De bestaande toegankelijke toiletten gaan we beter onder de aandacht brengen. We investeren vooral in de vindbaarheid en zichtbaarheid;

- Wie bieden zowel tekstuele als visuele informatie aan over de toiletten op onze gemeentelijke website. Zo kunnen mensen zelf bepalen wat zij nodig hebben;
- We onderzoeken de inzet van de Hoge Nood-app ten behoeve van de zichtbaarheid van alle (semi) openbare toiletten in de binnenstad. Hiermee hebben we ook meer aandacht voor bewoners en bezoekers in algemene zin, maar ook specifiek voor de groep die om diverse redenen vaker gebruik moeten maken van een toilet of minder ver kan lopen. Ondernemers en winkeliers die hun toilet willen openstellen kunnen hier hun toilet ook op aanmelden. De standaard prijs hiervoor is €1.500 (excl. Btw) per jaar. De prijs kan verschillen wanneer wij wensen hebben die afwijken van de standaard. Zoals bijvoorbeeld het toevoegen van foto's aan de Hoge Nood-app. Deze vraag staat momenteel uit.
- We onderzoeken de mogelijkheid om (semi) toegankelijke toiletten zichtbaarder te maken met bijvoorbeeld de hulp van een sticker en/of betere bewegwijzering.

Spoor 2: Verbeteren bestaande openbaar toegankelijke toiletten

We vinden het belangrijk dat toegankelijke toiletten ook echt toegankelijk zijn voor mensen met een handicap. Echter zijn de twee toegankelijke toiletten die we in eigen beheer hebben niet volledig toegankelijk te maken. Dit heeft te maken met de constructie en de beschikbare oppervlakte van de toiletten⁴. Voor verbetering van toiletten in eigen beheer zien we de volgende ruimte;

- Bij de herinrichting van de Grote Markt willen we bestaande toegankelijke toiletten behouden. We onderzoeken de mogelijkheden om de herkenbaarheid en toegankelijkheid van deze voorziening voor de toekomst te verbeteren. Binnen de bestaande toiletvoorziening zijn wijzigingen bijna onmogelijk omdat de toiletruimte uit één geheel bestaat. Het zou dan betekenen dat er een geheel nieuw toilet gerealiseerd moet worden.
- We onderzoeken hoe we het toilet aan de Vismarkt toegankelijker en gebruiksvriendelijker kunnen maken. Hierbij denken we onder andere aan het verbeteren van de toegang en het aanpassen van de programmering van de automatisch, openende deur. De constructie van het toilet laat niet alle gewenste fysieke aanpassingen toe of maakt de aanpassingen erg prijzig. Bij het verplaatsen van een toiletpot zal een groot gedeelte van het toilet vervangen moeten worden. De kosten hiervoor zijn geschat op ca. €50.000. Dit is een grove schatting. Een gespecialiseerd bedrijf zal dit

⁴ In de onderzoeksrapportage wordt dit knelpunt beschreven. Om met een elektrische rolstoel goed te kunnen draaien is er in een toegankelijk toilet voldoende oppervlakte nodig. Ook is de oppervlakte van belang om aan beide kanten van de toiletpot ruimte te bieden voor een rolstoel.

verder moeten onderzoeken. Gezien de oppervlakte is het niet mogelijk om het toilet voor iedereen toegankelijk te maken⁵.

Spoor 3: Toekomstige toegankelijke toiletten

We blijven kijken hoe we het aanbod van breed toegankelijke toiletten kunnen verbeteren. Bij nieuwe vastgoedontwikkelingen in de binnenstad onderzoeken we de mogelijkheden om een breed toegankelijk toilet toe te voegen aan het bestaande aanbod. Vanuit de doelstelling van het VN-verdrag Handicap om drempels voor personen met een beperking zo veel mogelijk weg te nemen, gaan we daarover in gesprek met de betrokken ontwikkelaars.

Slotsom

Groningen werkt aan de toegankelijkheid en gastvrijheid van de binnenstad⁶ en aan een gemeente waar iedereen overal aan kan meedoen⁷. Zo zijn we druk bezig met de herinrichting van de Grote Markt met daarin meer ruimte voor voetgangers (inclusief mensen die gebruik maken van een rolstoel) en fietsers.

Ook zijn voldoende (toegankelijke) toiletten met de juiste faciliteiten belangrijk voor een prettig verblijf in de binnenstad van bewoners, bezoekers en hun gezelschap.

De rapportage van Bureau Buitendienst geeft helder inzicht in de aandachtspunten voor ons als gemeente. Wij nemen de aanbevelingen grotendeels over. In de nieuw te ontwikkelen toegankelijkheidsagenda (Q1 2020) komen we terug met een concretere aanpak en planning.

Wij vertrouwen erop u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.

---

⁵ Hierbij gaan wij uit van de inrichtingsleidraad voor toegankelijke toiletten zoals gehanteerd in de rapportage.

⁶ Bestemming Binnenstad

⁷ VN-Verdrag Handicap